

ПРОЄКТ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Херсонський державний аграрно-економічний університет

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	20 АГРАРНІ НАУКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВО
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	207 ВОДНІ БІОРЕСУРСИ ТА АКВАКУЛЬТУРА
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	ТРЕТІЙ (ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ) РІВЕНЬ
КВАЛІФІКАЦІЯ	ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ

Херсон – 2023 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма (ОНП) для підготовки здобувачів вищої освіти на третьому рівні за спеціальністю 207 Водні біоресурси та аквакультура презентує систему освітніх компонентів у структурно-логічній схемі; обов'язкові компоненти освітньо-наукової програми та вибіркові компоненти; обсяг кредитів (ЄКТС) забезпечує реалізацію ОНП для здобуття відповідного ступеня вищої освіти, набуття компетентностей та програмні результати навчання, якими оволодіє здобувач в результаті навчання за ОНП.

ОНП розроблено у відповідності до Закону України «Про освіту» № 2145 - VIII (від 05.09.2017р), Закону України «Про вищу освіту» № 1556- VII (від 01.07.2014 р.), Наказу МОН України (від 13 жовтня 2017р.) № 1378 «Про затвердження деяких нормативно-правових актів з питань прийому на навчання до закладів вищої освіти», Національного класифікатору України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010, Постанови Кабінету Міністрів України (від 23.11.2011р.) № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», Постанови Кабінету Міністрів № 1187 (від 30.12.2015р.) «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності», зі змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів № 347 (від 10.05.2018 р.), Постанови Кабінету Міністрів України № 266 (від 26.04.2015р.) «Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».

Робоча група розробки ОНП:

Кутіщев Павло Сергійович – гарант освітньої програми, керівник робочої групи, кандидат біологічних наук, доцент, завідувач кафедри водних біоресурсів та аквакультури Херсонського державного аграрно-економічного університету;

Козій Михайло Степанович – член проектної групи, доктор біологічних наук, професор кафедри водних біоресурсів та аквакультури Херсонського державного аграрно-економічного університету;

Шевченко Віктор Юрійович – член робочої групи, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри водних біоресурсів та аквакультури Херсонського державного аграрно-економічного університету;

Гончарова Олена Вікторівна – член робочої групи, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри водних біоресурсів та аквакультури;

Цуркан Людмила Віталіївна – член робочої групи, асистент кафедри водних біоресурсів та аквакультури Херсонського державного аграрно-економічного університету;

Заблодська Вікторія Валеріївна – член робочої групи, т.в.о директора державної установи «Херсонський виробничо-експериментальний завод по розведенню молоді частикових риб»;

Пігулевський Андрій Михайлович – член робочої групи, директор ТОВ "СІЛВЕО", ТОВ "О.К.Н.", ФГ "ВІРДЖИНІКА" ВІДОКРЕМЛЕНА САДИБА, ТОВ "ІСТІВНА КУЛЬТУРА".

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Орієнтована ОНП на здобувачі вищої освіти, які навчаються в Херсонському державному аграрно-економічному університеті (ХДАЕУ); науково - педагогічних працівників, які здійснюють підготовку докторів філософії (PhD) за спеціальністю 207 Водні біоресурси та аквакультура; представників приймальної комісії ХДАЕУ.

Вектор розвитку в контексті змістового наповнення ОНП – це гармонізація потреб сучасного ринку праці рибного господарства з акцентом на аграрному секторі Півдня України та відповідних компетентностей здобувачів вищої освіти, з дотриманням предметної області спеціальності. Враховуючи якісне забезпечення здобувачів необхідними науково-практичними знаннями та навчальними результатами, є всі передумови для реалізації поставленої мети освітньої програми.

Унікальністю ОНП спеціальності 207 Водні біоресурси та аквакультура галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство є поєднання міцної практичної бази (рибовідтворювальні заводи Півдня) та теоретичних знань зі сторони науковців ХДАЕУ, зокрема, є здобутки та наявність значного досвіду науково-педагогічних працівників щодо фахової підготовки здобувачів вищої освіти згідно вимог сучасних потреб ринку праці Півдня України. Більшість з них мають практичний досвід у рибному господарстві, який вміло поєднується з сучасними теоретичними основами планування комплексних технологічних процесів з використанням критичного мислення, інноваційних рішень, оптимізації існуючих класичних технологій щодо вирощування, відтворення, підрощення життєстійкої молоді та товарної риби, утримання племінних риб, формування ядра стада, а також адаптація сучасних інноваційних елементів культивування нових об'єктів рибництва Півдня України.

Підтримується консолідація, інтернаціоналізація спеціальності 207 Водні біоресурси та аквакультура із використанням можливостей залучення молоді до сумісних європейських проектів в галузі.

2. Профіль освітньо-наукової програми зі спеціальності 207 Водні біоресурси та аквакультура

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Херсонський державний аграрно-економічний університет, факультет рибного господарства та природокористування, кафедра водних біоресурсів та аквакультури
Ліцензуюча інституція	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. Адреса: 01001, м. Київ, вул. Бориса Грінченка, 1 E-mail: info@naqa.gov.ua
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	207 Водні біоресурси та аквакультура
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії (PhD) Освітньо-наукова кваліфікація: доктор філософії (PhD) зі спеціальності 207 Водні біоресурси та аквакультура
Офіційна назва ОНП	Освітньо-наукова програма Водні біоресурси та аквакультура третього рівня вищої освіти за спеціальністю 207 Водні біоресурси та аквакультура галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство
Тип диплому та обсяг ОНП	Диплом доктора філософії; перший науковий ступінь; 4 академічних роки, 60 кредитів ЄКТС
Період ліцензування	2016 рік
Цикл/рівень	FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень, НРК України – 8 рівень
Передумови	Наявність освітнього ступеня «Магістр» або освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст»
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії ОНП	До завершення повного циклу навчання
Інтернет-адреса постійного розміщення опису ОНП	http://www.ksau.kherson.ua/
2 – Мета ОНП	
формування універсальних, професійних навичок дослідника нової генерації науковців, науково-педагогічних кадрів, здатних до критичного аналізу, розв'язування комплексних проблем рибного господарства з використанням інноваційних технологій; здійснення науково-технічної кооперації у відповідності до сучасних тенденцій розвитку світової науки та потреб рибного господарства; здійснення науково-педагогічної діяльності з прагненням безперервного професійного розвитку.	
3 – Характеристика ОНП	
Предметна область (галузь знань, спеціальність,	Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство, спеціальність 207 Водні біоресурси та аквакультура

<p>спеціалізація</p>	<p>Об’єкти вивчення та діяльності: Рибне господарство, водні біоресурси та аквакультура – області дослідження та удосконалення технологічних процесів виробництва екологічно-безпечної продукції аквакультури, штучного відтворення та вирощування об’єктів водних біоресурсів та аквакультури. Розроблення науково-практичних основ та методичних підходів щодо фундаментальних та прикладних проблем рибогосподарської діяльності.</p> <p>Цілі навчання: формування загальних і фахових компетентностей з метою використання дослідницьких та інноваційних методів для вирішення комплексних завдань рибного господарства України.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: розробка концептуальних, теоретичних, методологічних, а також практичних основ технологій в сфері рибного господарства; науково-методичні засади дослідницько-інноваційної діяльності; володіння навичками роботи із сучасним лабораторним обладнанням при виконанні експериментальної (камеральної) частини наукової роботи; методологія викладацької діяльності.</p> <p>Методи, методики та технології: здобувач повинен володіти сучасними методиками та методологіями загальнонаукових та спеціальних досліджень закономірностей функціонування природних та штучних гідроекосистем; організаційно-технологічних, дослідницько-інноваційних методів, моделювання, методик і технологій для вдалого використання їх з метою підвищення ефективності функціонування і стратегічного розвитку рибогосподарських підприємств.</p> <p>Інструменти та обладнання: сучасне лабораторне і технологічне обладнання спеціалізованих лабораторій, комп’ютерна техніка, інформаційні технології, необхідні для науково-експериментальних досліджень (фундаментальних, прикладних, гідрохімічних, гідробіологічних, іхтіологічних тощо).</p>
<p>Орієнтація ОНП</p>	<p>Освітньо-наукова, дослідницько-інноваційна та науково-педагогічна діяльність у сфері водних біоресурсів та аквакультури. Забезпечення теоретичною, практичною та науковою підготовкою здобувача, який отримує глибокі знання для виконання науково-дослідницьких робіт та здатний формувати конкурентоспроможний сектор водних біоресурсів та аквакультури Півдня України. Підготовка фахівців вищої кваліфікації, здатних до критичного аналізу, оцінки і синтезу нових та комплексних ідей з використанням дослідницьких та інноваційних методів.</p>
<p>Обсяг ОНП</p>	<p>Освітня складова ОНП. Загальний обсяг освітньої складової даної програми складає 60 кредитів ЄКТС, у тому числі:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Обов’язкові компоненти (ОК) – 45 кредит ЄКТС (75 %); ➤ Вибіркові компоненти (ВК) – 15 кредитів ЄКТС (25%);

	<p>Наукова складова ОНП передбачає здійснення здобувачем власних наукових досліджень під керівництвом одного або двох наукових керівників з відповідним оформлення одержаних результатів у вигляді дисертації. Ця складова програми оформляється окремо у вигляді індивідуального плану наукової роботи здобувача.</p> <p>Відмінною особливістю наукової складової ОНП підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня кваліфікації «доктор філософії» спеціальності 207 Водні біоресурси та аквакультура є високий рівень науково-дослідницької частини підготовки здобувачів, який забезпечується потужною науковою школою. Гарант ОНП є експерт FAO ООН у Інформаційному Центрі аквакультури Центрально – Східної Європи (NACEE), є керівником державних тем напряму рибного господарства, соавтором інноваційних наукових розробок покладених до інноваційних технологій рибництва на базі рибоводних підприємств Півдня України, ресурсозберігаючих технологій ведення рибництва на природних, штучних та трансформованих водоймах.</p> <p>Наукова складова ОНП передбачає можливість реалізації дослідницької роботи шляхом експериментальної роботи з проведенням комплексних камеральних гідрохімічних, іхтіологічних, гідробіологічних досліджень.</p>
<p>Основний фокус ОНП</p>	<p>Основний фокус ОНП зорієнтований на підготовку конкурентоспроможних фахівців, здатних організовувати та проводити науково-дослідні експерименти з використанням сучасного дослідницького обладнання; здійснювати кооперацію у міжнародному просторі з прагненням постійного самовдосконалення; формування універсальних навичок дослідника та мобільності; вміння розв'язувати нестандартні завдання і вирішувати складні проблеми у рибному господарстві з генерацією креативних ідей і використанням інноваційних методів у рибній галузі.</p> <p>Загальний: необхідні для здобувача дослідницькі навички для наукової та науково-педагогічної кар'єри, дослідження закономірностей і розроблення науково-практичних основ, методів і підходів, щодо:</p> <ul style="list-style-type: none"> – набуття здобувачем <i>transferable skills, soft skills</i>, що дозволить йому працювати у команді, управляти власним часом, самостійно приймати рішення та працювати в критичних умовах; – набуття навичок інноваційного аналізу та моделювання процесів, які відбуваються у водоймах та їх раціонального використання; – фундаментальних та прикладних проблем створення, функціонування, селекції об'єктів рибного господарства, та

	<p>виведення нових видів (порід) риб;</p> <ul style="list-style-type: none"> - організації багатопільового рибного господарства, яка дозволить отримувати високий економічний результат при раціональному використанні сировини і матеріалів; - режиму оптимальної експлуатації рибних ресурсів прісноводних, солонуватоводних та морських водойм з урахуванням їх еколого-типологічних особливостей; - удосконалення технології виробництва рибопосадкового матеріалу та товарної рибної продукції з поліпшеними господарськими характеристиками; - використання екологічно-безпечних кормів, інноваційних технологій годівлі традиційних та нетрадиційних об'єктів аквакультури; - виявлення гетерозисної переваги помісних форм за більшістю показників продуктивності та фізіологічного стану гідробіонтів; - біолого-господарської оцінки нових нетрадиційних об'єктів рибництва в Україні; - шляхів підвищення економічної ефективності рибогосподарського використання внутрішніх водойм України. <p>Спеціальний:</p> <p><i>Спеціалізація «Рибництво»:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - розроблення концептуальних, теоретичних і методологічних, біологічних основ спрямованого формування екосистеми водойм різного походження та цільового призначення та максимального використання їх біологічних ресурсів при вирощуванні риби в умовах рибничих господарств різних фізико-географічних зон; - розроблення та освоєння комплексу елементів та прийомів технології вирощування рибопосадкового матеріалу, ресурсозберігаючої в аквакультурі; - розроблення сучасних інноваційних підходів до вивчення темпу росту, особливостей живлення і характеру взаємного впливу об'єктів ставової полікультури на підставі аналізу трофічних взаємовідносин риб і кінцевих результатів вирощування товарної риби; - вивчення біологічних особливостей, закономірностей розвитку, росту і формування ремонтно-маточних стад аборигенних та інтродукованих видів риб в штучних водоймах, умов штучного одержання нащадків нових об'єктів аквакультури; - обґрунтування та удосконалення технології, механізації, економічної ефективності створення, функціонування та раціонального використання водойм різного цільового призначення; - виведення нових високопродуктивних, пристосованих до екологічних умов Півдня України порід та порідних груп
--	---

	<p>гідробіонтів;</p> <ul style="list-style-type: none"> - встановлення внутрішньовидової мінливості, комбінаційної здатності, гібридизації, особливості спадкування екстер'єрних та інтер'єрних ознак помісних коропів в різних господарствах; - розроблення теоретичних і методологічних основ рибогосподарського освоєння та визначення перспектив введення нових об'єктів рибництва в аквакультуру України; - розроблення наукових основ відтворення та вирощування об'єктів аквакультури в індустріальних господарствах; - розроблення теоретичних і методологічних основ нової технології виробництва товарної риби на базі континентальних водойм з різною мінералізацією води; - вивчення ефективності використання інтегрованих технологій в аквакультурі на Півдні України; - вивчення фізіологічних змін соматичних клітин органів та крові у різних популяцій риб різних вікових груп під впливом гідрохімічних факторів водного середовища; - системне вивчення зв'язку між білковим поліморфізмом крові, природною резистентністю, активністю імунної і антиоксидантних систем та обміном білків і ліпідів у риб різного генезису; - дослідження впливу екологічних та технологічних параметрів на ефективність штучного відтворення та виробництва життєстійкої молоді цінних видів риб; - розроблення методології та застосування сучасних способів і методів вирощування рибопосадкового матеріалу та товарної риби, для забезпечення високих виробничих та економічних показників сучасного товарного рибництва; - проведення порівняльної оцінки економічної ефективності сучасних технологій виробництва товарної риби та якості товарної продукції за різних технологій вирощування; - обґрунтування та удосконалення технології культивування нерибних об'єктів, враховуючи специфіку Півдня України; - розробка стратегії створення та розвитку мідійно-устричних комплексів на Півдні України. <p>Ключові слова: рибне господарство, водні біоресурси, аквакультура, сучасні технології культивування / вирощування, якість продукції аквакультури, еколого-технологічні параметри, відтворення об'єктів аквакультури, розв'язування комплексних проблем рибного господарства, самовдосконалення.</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Програма спрямована на професійну підготовку конкурентоспроможних фахівців, адаптованих до сучасних вимог аграрного сектору Півдня України зі спеціальності 207 Водні біоресурси та аквакультура у відповідності до сучасних тенденцій розвитку світової науки та потреб рибного господарства. Особливості ОНП для здобувача освітньо-</p>

	<p>наукового третього рівня вищої освіти спеціальності 207 Водні біоресурси та аквакультура представлені: потужною науково-практичною базою, науковою школою; впровадженням активних методів навчання, що забезпечують особистісно-зорієнтований підхід і розвиток креативного мислення у здобувачів; співпрацею здобувача з науковим керівником та сприянням викладача інтерактивному спілкуванню з метою особистісного розвитку здобувача та формування атмосфери взаєморозуміння і довіри; наданням можливості здобувачу брати участь в академічній мобільності; забезпечення отримання практичних навичок здобувача на потужних практичних базах рибної галузі.</p> <p>Враховуючи наукову зацікавленість здобувача є можливість залучення до виконання науково-дослідних робіт у відповідності до тематик кафедри. Серед яких: «Розробка та впровадження інноваційно-екологічної технології виробництва продукції рибництва, як складова продовольчої безпеки України», «Інноваційна технологія рибничо - біологічного формування іхтіофауни як складова продовольчої безпеки України»; «Розробка інноваційних підходів при вирощуванні осетрових в ставах та індустріальних господарствах» http://www.ksau.kherson.ua/fish/B8.html</p>
4 – Придатність випусників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Науково-педагогічна та наукова, дослідницька діяльність у закладах вищої освіти, наукових установах, що здійснюють підготовку фахівців та проводять наукові дослідження для рибного господарства, водних біоресурсів та аквакультури, охорони навколишнього природного середовища. Адміністративна та управлінська діяльність у сфері рибного господарства, а також охорони навколишнього природного середовища.</p> <p>Посади згідно класифікатора професій України. Посади згідно класифікатора професій України. Асистент (2310.2), доцент (2310.1), професор (2310.1), лектор (2359.2), директор (керівник) малого промислового підприємства (фірми) (1312), директор (начальник) організації (дослідної, конструкторської, проектної) (1210.1), директор (начальник) професійного навчально-виховного закладу (професійно-технічного училища, професійного училища і т. ін.) (1210.1), директор (начальник, інший керівник) підприємства (1210.1), директор (ректор, начальник) вищого навчального закладу (технікуму, коледжу, інституту, академії, університету і т. ін.) (1210.1), директор курсів підвищення кваліфікації (1210.1), директор науково-дослідного інституту (1210.1), директор центру підвищення кваліфікації (1229.4), завідувач (начальник) відділу (науково-дослідного, конструкторського, проектного та ін.) (1237.2), завідувач завідувач господарства (рибоводного) (1221.2), відділення у коледжі (1229.4),</p>

	<p>завідувач лабораторії(науково-дослідної, підготовки виробництва) (1237.2), головний рибовод (1237.1), рибовод-дослідник (2211.1), рибовод(2211.2), дослідник аквакультури (2213.1), інженер з проектування систем індустріального рибництва, водного господарства, фахівець з виробництва продукції аквакультури, фахівець з використання водних ресурсів (2213.2), науковий співробітник (2412.1).</p> <p>Місце працевлаштування. Міністерство освіти і науки України, Міністерство аграрної політики і продовольства України, Державне агентство рибного господарства України, Установи національної академії аграрних наук України (Інститут рибного господарства НААН України та ін.), науково-дослідні інститути (станції, лабораторії), обласні управління рибного господарства, підприємства океанічного і морського рибальства, внутрішніх водойм, аквакультури, підприємства з переробки продукції аквакультури, організації з відтворення та охорони рибних запасів, морські рибні порти, наукові та навчальні заклади (коледжі, інститути, академії, університети).</p>
<p>Подальше навчання</p>	<p>Навчання для розвитку та безперервного самовдосконалення у науковій та професійній сферах діяльності, а також інших споріднених галузях наукових знань. Після завершення навчання здобувач може подати на розгляд спеціалізованої вченої ради завершену дисертаційну роботу, а після її захисту та присудження освітньо-наукового ступеня «Доктор філософії» продовжити навчання у докторантурі закладу вищої освіти, науково-дослідного інституту, академічної установи за галуззю знань 20 Аграрні науки та продовольство спеціальності 207 Водні біоресурси та аквакультура.</p> <p>Здобувач, який пройшов підготовку за даною ОНП та отримав диплом доктора філософії має можливість продовжити підготовку на 8-ому рівні НРК України для отримання наукового ступеню вищої освіти доктора наук, або продовження навчання на 8-ому рівні НРК у споріднених галузях наукових знань. Подальше навчання передбачає підвищення кваліфікації у закладах післядипломної освіти та наукових установах України, навчання та можливість стажування за кордоном.</p>

5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Підхід до викладання та навчання передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> – впровадження активних методів навчання, що забезпечують особистісно-зорієнтований підхід і розвиток креативного мислення у здобувачів; – тісну співпрацю здобувачів зі своїми науковими керівниками; – підтримку та консультування здобувачів з боку науково-педагогічних та наукових працівників ХДАЕУ і галузевих науково-дослідних інститутах на тлі забезпечення вільний доступ до сучасного обладнання; – залучення до консультування здобувачів визнаних фахівців-практиків у сфері водні біоресурси та аквакультура, рибництво, іхтіологія, океанічне і морське рибальство, охорона навколишнього середовища; – інформаційну підтримку щодо участі здобувачів у конкурсах на одержання наукових стипендій, премій, грантів (у тому числі у міжнародних); – надання можливості здобувачам брати участь у підготовці наукових проектів на конкурси Міністерства освіти і науки України та інших міністерств і відомств, в т.ч. закордонних; – безпосередню участь у виконанні бюджетних та ініціативних науково-дослідних робіт за тематикою науково-дослідної роботи; – організацію освітнього процесу через використання, як традиційних, так і інноваційних підходів, новітніх методик: набуття компетентностей, необхідних для розв'язання комплексних проблем у професійній сфері, оволодіння методологією наукової роботи, навичок презентації, необхідних для проведення самостійного наукового дослідження чи науково-педагогічної роботи; – організацію викладачем інтерактивного спілкування з метою особистісного розвитку здобувача, роль викладача фасилітатора; – використання інноваційних методів навчання і викладання (соціально-економічних, психолого- педагогічних, науково-виробничих), з вектором на гуманізм, демократичність; – впровадження методів кейсів, ситуаційних завдань, презентацій, що дає можливість здобувачеві набути необхідні компетентності для розв'язання комплексних проблем у професійній сфері.
Оцінювання	<p>Письмові та усні іспити; диференційовані заліки; звіти за результатами проведених досліджень; усні презентації; індивідуальні творчі завдання; самооцінювання; попередній захист та захист дисертаційної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оцінювання навчальних досягнень здобувача здійснюється за 100-бальною (рейтинговою) шкалою, ЕКТС (ECTS), національною шкалою. 2. Екзамени (письмові та усні) з дисциплін навчального плану, захист результатів педагогічної практики-

	<p>оцінювання здійснюється за системою ESTS.</p> <p>2. Проміжна атестація – здійснюється наприкінці кожного року навчання та передбачає контроль, виконаним аспірантом індивідуального плану за всіма його складовими. Результати оцінюються: як атестовано / не атестовано.</p> <p>3. Звіти здобувача за результатами виконання індивідуального плану щорічно затверджуються на засіданні кафедри та вченій раді факультету з подальшою рекомендацією продовження (або припинення) навчання в аспірантурі. Кінцевим результатом навчання аспіранта (здобувача) є належним чином оформлений, за результатами наукових досліджень, рукопис дисертації, її публічний захист та присудження йому наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 207 Водні біоресурси та аквакультура.</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми з водних біоресурсів та аквакультури впродовж навчання, науково-дослідної, освітньої діяльності та у виробничих умовах у рибному господарстві, що передбачає оцінку і генерацію нових та комплексних ідей з використанням дослідницьких та інноваційних методів, динамічне та логічне мислення з глибоким переосмисленням наявних та створенням нових цілісних знань, мобільність.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність планувати та здійснювати комплексні наукові дослідження в контексті практичної цінності та актуальності, мети дослідження з розвитком універсальних навичок дослідника та його мобільності
	ЗК2. Здатність спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в певній галузі наукової та/або професійної діяльності
	ЗК3. Здатність удосконалювати і розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень, генерувати нові науково-теоретичні та практично спрямовані ідеї (креативність)
	ЗК4. Здатність до позитивної адаптації до нових дослідницьких ситуацій, зміни професійної діяльності, соціокультурних умов наукової діяльності з умінням дотримання етичних норм та авторського права
	ЗК5. Готовність очолювати роботу вітчизняної або міжнародної наукової програми чи проекту, бути активним суб'єктом міжнародної наукової кооперації
	ЗК6. Комплексність у прогнозуванні перспектив розвитку вищої освіти в Україні в контексті інтеграції у європейський освітній простір
	ЗК7. Дотримання норм академічної доброчесності та наукової етики, авторського і суміжних прав інтелектуальної власності; державної/міжнародної систем правової охорони інтелектуальної власності
	ЗК8. Обізнаність та розуміння філософсько-світоглядних засад, сучасних тенденцій, напрямків і закономірностей

	розвитку сучасної науки
	ЗК 9. Здатність до вмілого інтегрування філософських методів дослідження у власну наукову діяльність
	ЗК10. Здатність до науково-професійного іншомовного мовлення для наукової комунікації, презентації результатів в усній та письмовій формах для розуміння іншомовних наукових та професійних текстів у науковому і професійному середовищі
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК1. Комплексність розробки сучасного проекту рибничого господарства з врахуванням біологічних показників риб та ІТ-технологій та модельних програмувань
	ФК2. Досконале володіння методологією проведення на світовому рівні виробничих експериментів, спрямованих на покращення якості та зростання об'ємів виробництва продукції рибництва
	ФК3. Здатність створювати нові знання через оригінальні дослідження за спеціальністю, якість яких може бути визнана на національному та міжнародному рівнях
	ФК4. Здатність до створення стратегії розвитку сучасного рибництва, враховуючи стан та тенденції розвитку галузі
	ФК5. Здатність сформулювати сучасну технологічну карту рибного господарства з врахуванням еколого-фізіологічних та генетичних особливостей гідробіонтів
	ФК6. Здатність моніторингу технологічних процесів з адаптацією фізіологічного стану організму гідробіонтів та з врахуванням екологічних чинників
	ФК 7. Здатність розробки сучасних інноваційних підходів до вивчення темпу росту, особливостей живлення об'єктів ставової полікультури, сучасних технологій годівлі об'єктів аквакультури в умовах інтенсивного вирощування
	ФК8. Комплексність вмілого використання лабораторних досліджень згідно міжнародних стандартів
	ФК9. Оволодіння методами валідації отриманих результатів і правилами та нормативними протоколами щодо надання правдивої інформації лабораторного дослідження
	ФК 10. Вміння брати участь у критичному діалозі щодо потреби удосконалення технологій рибництва та зацікавити результатами власних досліджень
	ФК11. Здатність обґрунтовувати новоздобуті знання в області наукових досягнень з водних біоресурсів та технології виробництва продукції аквакультури.
7 - Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН1. Вміти демонструвати та креативно вирішувати проблеми, приймати інноваційні рішення, мислити та інтегрувати творчі здібності у процес формування принципово нових ідей.	
ПРН2. Виявляти ініціативу і самостійність в різноманітних видах діяльності, брати відповідальність за результати своєї професійної діяльності, дотримуватись професійної етики та корпоративної культури	
ПРН3. Вміти використовувати сучасні кейси для візуальної презентації результатів дисертаційного дослідження.	

ПРН4. Вміти працювати з сучасними бібліографічними і реферативними базами даних, науко-метричними платформами (Web of Science, Scopus, Researchgate та ін.)	
ПРН5. Знати та розуміти поняття академічної доброчесності, вміти використовувати цитування та посилання на використані джерела, правил оформлення бібліографічного списку	
ПРН6. Ініціювати, організувати та проводити комплексні дослідження у науково-дослідницькій та інноваційній діяльності та вміти здійснювати організацію досліджень відповідно до вимог безпеки життєдіяльності та охорони праці	
ПРН7. Вміти орієнтуватися в складних філософських питаннях сучасної науки і способах їх вирішення, вміло застосовувати отримані знання в процесі наукових досліджень	
ПРН8. Комунікативні вміння в іншомовному науково-професійному просторі з використанням професійних термінів рибного господарства	
ПРН9. Знати методи та прийоми кореляційно-регресійного моделювання показників, способи обробки експериментальних даних з використанням інтерактивних програм ІТ-технологій для проектування рибницьких господарств	
ПРН10. Знати та розуміти сучасні методи та методики закладання лабораторних дослідів у рибництві	
ПРН11. Вміти визначати оптимальну схему проведення досліджень у рибництві з врахуванням запланованого отриманого результату	
ПРН12. Вміти професійно обґрунтувати доцільність удосконалення технології з елементами європейського інтегрування, культивування об'єктів, враховуючи специфіку Півдня України	
ПРН13. Володіти передовими методами виробництва екологічно-безпечної продукції рибництва, знати та розуміти нейрогуморальну регуляцію в організмі риб за впливу різних екологічних чинників	
ПРН14. Вміти виконувати процедури сучасного лабораторного тестування згідно міжнародних правил лабораторної практики, знати та розуміти стандарти щодо сучасних лабораторних досліджень	
ПРН15. Знати правила володіння технікою мови, риторикою та культурою педагогічного спілкування з використанням фахової термінології (уміння слухати, ставити запитання, аналізувати відповідь), вміти вміло використовувати прийоми, способи, методи та засоби науково-педагогічної діяльності	
ПРН 16. Знати базові поняття організації системи вищої освіти, вміти розробляти логічну структурну схему підготовки фахівців, вміти діяти соціально свідомо і відповідально на основі етичних мотивів, приймати обґрунтовані рішення, прагнути до самовдосконалювання та кар'єрного зростання	
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<ol style="list-style-type: none"> 1. Науково-педагогічні працівники, які залучені до реалізації освітньо-наукової програми мають науковий ступінь та/або вчене звання, підтверджений рівень наукової і професійної активності, є штатними співробітниками ХДАЕУ. 2. Залучено науковий потенціал з докторів наук, кандидатів наук, доцентів в галузі водних біоресурсів та аквакультури, 1 представник стейкхолдерів, директорів рибовідтворювальних заводів. 3. Специфічність щодо кадрового забезпечення є впровадження багаторічного практичного досвіду науково-педагогічних працівників в якості і експерта-дорадника, консультанта у рибному господарстві при організації освітньої та наукової діяльності.

Матеріально-технічне забезпечення	<p>Навчальні приміщення, мультимедійне обладнання, комп'ютери для навчання, бібліотека, читальні зали, тематичні кабінети; спеціалізовані лабораторії; соціально-побутова інфраструктура: гуртожитки, база відпочинку «Колос» (на березі Чорного моря), структурний підрозділ з організації виховної роботи зі здобувачами вищої освіти, пункти харчування, спортивний зал та спортивні майданчики. Санітарно-технічний стан навчальних корпусів і приміщень гуртожитків знаходиться в належному стані.</p> <p>Специфічність матеріально-технічного забезпечення є спеціалізоване обладнання у лабораторіях (Проблемна науково-дослідна лабораторія, науково-дослідна лабораторія «Перспективи аквакультури», науково-дослідна лабораторія з екологічного і хімічного аналізу та моніторингу води), де використовують у освітній діяльності модельні установки аквакультури, наочні матеріали в залежності від дисципліни або наукової діяльності здобувача.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Офіційний веб-сайт http://www.ksau.kherson.ua/ містить інформацію про освітні програми, освітню і наукову діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти;</p> <ul style="list-style-type: none"> - навчальні і робочі плани, графіки освітнього процесу; - дидактичні матеріали для аудиторної роботи з дисциплін; - необмежений доступ до мережі інтернет Wi-Fi-зона доступу до Інтернет-мережі; - корпоративна пошта; - навчальна система Moodle; - наукова бібліотека, читальні зали (ресурси бібліотеки доступні у паперовому, електронному вигляді та представлені на сайті університету); - електронний каталог корпоративної бібліотечної системи Херсонського територіального об'єднання (ЕК КБС ХДАУ), що надає можливість використовувати ресурси бібліотек-учасниць (10 сільськогосподарських бібліотек) за допомогою Бібліотечно-інформаційної системи ІРБІС, доступ до якої забезпечено по локальній мережі університету та Web-сторінці бібліотеки за адресою http://ksau.ks.ua:8087; доступне наукове фахове видання, засноване у ХДАЕУ Серія: Сільськогосподарські науки» та «Водні біоресурси та аквакультура» «Таврійський науковий вісник (http://wra-journal.ksauniv.ks.ua/); - доступ до науко-метричної бази даних Web of Science, науко-метричної та універсальної реферативної бази даних Scopus.
9 – Педагогічна практика	
Педагогічна практика	Педагогічна практика сприяє виявленню здібностей до педагогічної діяльності та формуванню психологічної готовності до входження у професію здобувача вищої освіти.
10 – Академічна мобільність	

Національна кредитна мобільність	ХДАЕУ реалізує підвищення кваліфікації (стажування) шляхом творчої співпраці з вітчизняними науково-дослідними закладами вищої освіти, установами, підприємствами на основі договорів та меморандумів.
Міжнародна кредитна мобільність	Може реалізуватися здобувачами вищої освіти за освітніми програмами відповідно до укладених угод з закладами вищої освіти (науковими установами) країн-партнерів або членства в організаціях з передбаченням обміну науково-практичним досвідом, можливістю стажування на базі установ міжнародних – партнерів.

Перелік компонент освітньо - наукової програми та їх логічна послідовність

Перелік компонент ОНП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
1. ОBOB'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ (OK)			
OK. 01	Аспірантський дослідницький семінар	3	залік
OK. 02	Педагогіка та психологія вищої школи	3	залік
OK. 03	Розробка дисертаційного проекту	3	залік
OK. 04	Філософія науки та академічна етика	6	залік, екзамен
OK. 05	Наукова іноземна мова	8	залік, залік, екзамен
OK.06	Інформаційні системи та комп'ютерні технології у науковій діяльності	4	залік
OK.07	Методологія та організація наукових досліджень в рибництві	5	залік, залік
OK.08	Сучасні світові тенденції технології виробництва продукції рибництва	6	залік, екзамен
OK. 09	Організація управління науковими проектами та захист інтелектуальної власності	3	залік
OK.10	Педагогічна практика	4	залік
Загальний обсяг ОК:		45 кредитів, 12 заліків, 3 екзамени	
2. ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ (BK)			
2.1. Дисципліни циклу спеціальної (фахової) підготовки			
BK.01	Вибіркова компонента (з переліку)	5	залік
BK.02	Вибіркова компонента (з переліку)	5	залік
BK.03	Вибіркова компонента (з переліку)	5	залік
Загальний обсяг BK (три навчальні дисципліни):		15 кредитів, 3 заліки	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ		60 кредитів, 15 заліків, 3 екзамени	
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ			
НД.01	Підготовка та захист дисертаційного дослідження	180 кредитів	
	Наукова атестація – по завершенню кожного навчального року		
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ:		180 кредитів	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ:		240 кредитів	

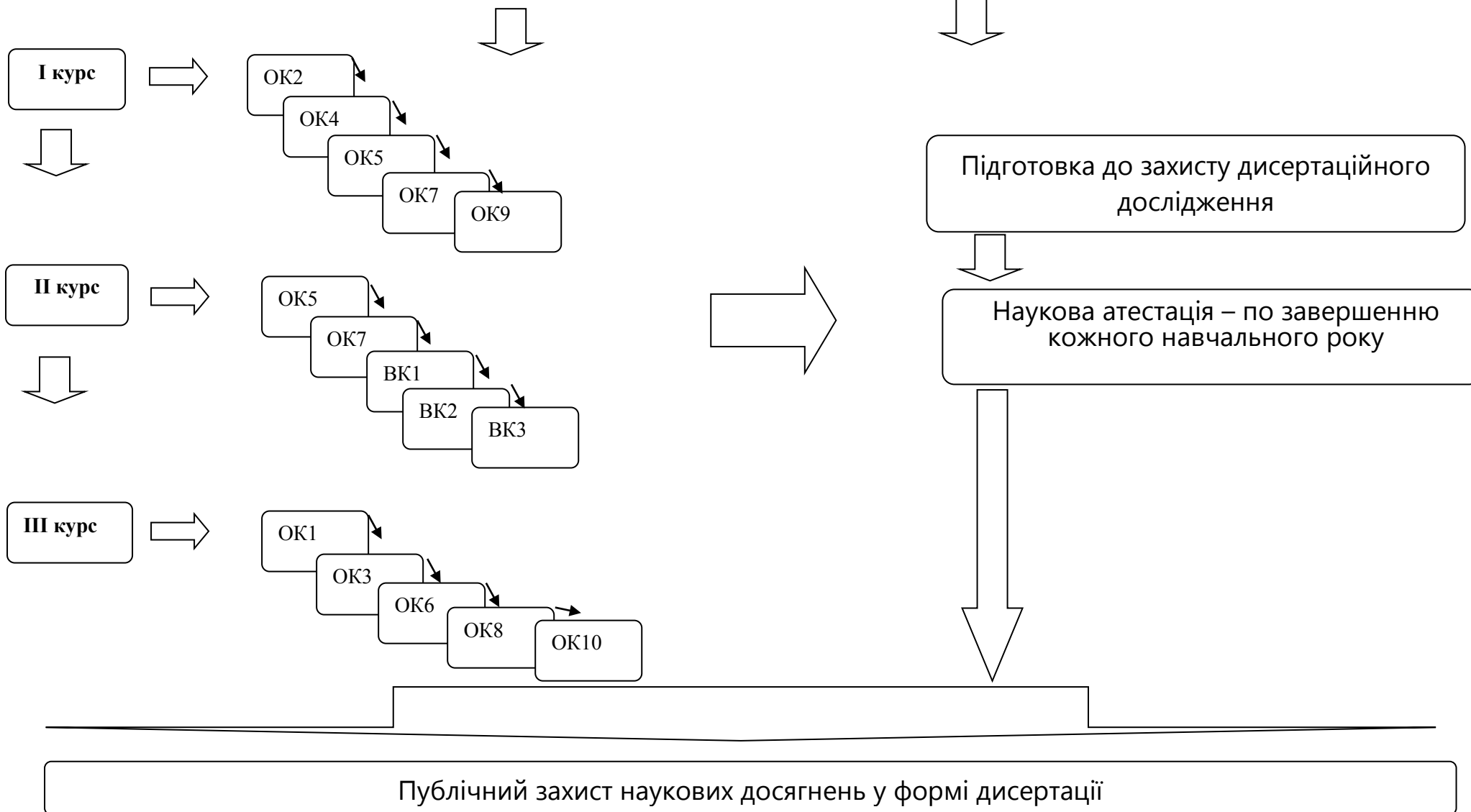
Освітньо-наукова програма реалізується через дві складові: *освітня та наукова*. Освітня складова передбачає навчання з дисциплін різних циклів та практичну підготовку. Наукова складова реалізується впродовж всього періоду навчання здобувача в аспірантурі та має завершитися якісною підготовкою дисертаційного дослідження з подальшим публічним захистом.

Обсяг та види робіт зазначаються в індивідуальному плані наукової роботи здобувача. Складові ОНП 207 представлені на схемі (на рис.1).

ОНП 207 ВОДНІ БІОРЕСУРСИ ТА АКВАКУЛЬТУРА

Освітня складова

Наукова складова

Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здійснюється у формі публічного захисту дисертаційної роботи доктора філософії. Впродовж навчання здобувача атестація проводиться у формі наукової доповіді, передбачає перевірку виконання індивідуального плану дисертаційної роботи, що представляється на засіданні кафедри. Результати оцінюються в бінарній системі (атестовано/не атестовано), згідно діючих Вимог щодо атестації аспірантів Херсонського державного аграрно-економічного університету.

<p>Форми атестації здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти кваліфікації «доктор філософії»</p>	<p>Здійснюється у формі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану.</p>
<p>Вимоги до дисертаційної роботи</p>	<p>Дисертаційна робота здобувача вищої освіти є результатом самостійної наукової роботи, що має статус інтелектуального продукту на правах рукопису. Має відображати компетентності здобувача проводити наукові дослідження, що мають наукову новизну та практичне значення, вирішувати прикладні завдання, здійснювати узагальнення у вигляді особистого внеску у розвиток сучасної рибогосподарської науки і виробництва.</p> <p>Структура роботи, її обсяг має відповідати діючим вимогам до оформлення та порядку захисту роботи, що визначаються Державною атестаційною комісією України. Внутрішня система перевірки робіт на академічну якість та відсутність плагіату обов'язковою.</p>
<p>Вимоги до публічного захисту</p>	<p>Захист дисертаційної роботи здобувачем вищої освіти відбувається відкрито на засіданні спеціалізованої вченої ради. Обов'язковою передумовою допуску до захисту дисертаційної роботи є апробація результатів досліджень та основних висновків на наукових конференціях та їх опублікування у фахових наукових виданнях, у тому числі і міжнародних науко-метричних.</p>

Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми

Компетентності	Компоненти освітньо – наукової програми									
	ОК.01	ОК.02	ОК.03	ОК.04	ОК.05	ОК.06	ОК.07	ОК.08	ОК.09	ОК.10
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 1	+					+	+		+	+
ЗК 2	+	+		+	+				+	+
ЗК 3		+	+				+		+	
ЗК 4		+					+		+	
ЗК 5		+			+				+	+
ЗК 6	+	+								+
ЗК 7			+						+	
ЗК 8		+		+						
ЗК 9			+	+			+			
ЗК 10	+				+				+	
ФК 1						+	+	+		
ФК 2							+	+		
ФК 3	+		+	+		+	+	+	+	
ФК 4			+					+	+	
ФК 5			+				+	+		
ФК 6			+				+	+		
ФК 7			+			+		+		
ФК 8	+						+			
ФК 9			+				+	+		
ФК 10	+	+	+					+		+
ФК 11	+		+				+	+	+	+

**Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними
компонентами освітньо-наукової програми**

Програмні результати навчання	Компоненти освітньо – наукової програми									
	ОК.01	ОК.02	ОК.03	ОК.04	ОК.05	ОК.06	ОК.07	ОК.08	ОК.09	ОК.10
ПРН 1	+					+	+			+
ПРН 2	+	+								+
ПРН 3	+	+					+		+	+
ПРН 4	+	+			+					+
ПРН 5		+								+
ПРН 6			+				+		+	
ПРН 7		+	+	+	+		+			
ПРН 8				+	+			+		+
ПРН 9					+	+	+			
ПРН 10	+		+			+	+	+	+	
ПРН 11			+			+	+	+		
ПРН 12			+			+	+	+		
ПРН 13			+			+	+	+		
ПРН 14			+				+	+		
ПРН 15	+	+		+						+
ПРН 16	+	+								+

Матриця відповідності програмних результатів навчання та компетентностей

Компетентності	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 1	+			+		+							+	+		+
ЗК 2		+			+		+								+	
ЗК 3		+		+									+			+
ЗК 4			+		+		+								+	
ЗК 5						+										+
ЗК 6					+											+
ЗК 7					+		+								+	
ЗК 8								+							+	
ЗК 9								+								+
ЗК 10			+						+						+	
ФК 1									+	+			+	+		
ФК 2										+		+			+	
ФК 3								+			+	+		+		
ФК 4												+	+	+		
ФК 5										+	+			+		
ФК 6											+				+	
ФК 7						+	+								+	
ФК 8											+					+
ФК 9									+	+						
ФК 10		+				+					+				+	+
ФК 11		+	+												+	+

Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Принципи та процедури забезпечення якості освіти	визначаються Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти ХДАЕУ
Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм	визначаються Положенням про організацію освітнього процесу в ХДАЕУ
Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти	визначається Положенням про анкетування здобувачів вищої освіти ХДАЕУ
Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників	визначається Положенням про підвищення кваліфікації
Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу	визначається вимогами до матеріально-технічного забезпечення
Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом	визначається Положенням про організацію освітнього процесу в ХДАЕУ
Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації	розміщення на сайті ХДАЕУ у відкритому доступі
Запобігання та виявлення академічного плагіату	визначається Кодексом доброчесності ХДАЕУ